Aan de raad van de gemeente Lingewaard

Onderwerp	Ontwerpbegroting en kaders 2022 Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
Portefeuillehouder	P.T.A.M. Kalfs en A. Slob
Zaaknummer collegevoorstel	ZS-272612

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting en kaders 2022 van de VGGM.
2. De reactie op de ontwerpbegroting en kaders 2022 van de VGGM vast te stellen en als zienswijze aan de VGGM te zenden.
3. De gevolgen van de ontwerpbegroting te verwerken in de Kadernota 2022 van Lingewaard.

Samenvatting

De VGGM heeft haar ontwerpbegroting en de daarbij behorende kaders voor het jaar 2022 aan de gemeente Lingewaard toegezonden. Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van de VGGM.

Inleiding

In voorgaande jaren was het college gemandateerd voor de begrotingsbehandeling van de gemeenschappelijke regeling. Het college besloot om wel of niet over te gaan tot het indienen van een zienswijze en informeerde de gemeenteraad hierover in een informatienota. Deze werkwijze volgde uit de Nota verbonden partijen versie 2017.

Tijdens de raadsvergadering van 19 november 2020 heeft de gemeenteraad besloten dat de Nota verbonden partijen versie 2017 wordt vervangen door een aangepaste versie Nota verbonden partijen. In deze nieuwe nota is vastgesteld dat de VGGM vanaf dat moment in het hoogste toezichts-arrangement (3) valt. Dit omdat de VGGM een partij is waarbij de gemeente mogelijk bestuurlijke en financiële risico's loopt. Het is daarom niet meer mogelijk om de begrotingsbehandeling van de gemeenschappelijke regeling te delegeren aan het college. Om die reden wordt de gemeenteraad gevraagd om een raadsbesluit te nemen.

Inhoud ontwerpbegroting

De ontwerpbegroting is een weergave van inhoud en financiën voor de VGGM in 2022. In deze begroting staat hoe de VGGM inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van het beleid zijn vastgelegd.

De opzet van voorliggende begroting 2022 heeft eenzelfde structuur als voorgaand jaar. Als gevolg van Covid-19 zijn in 2020 diverse ontwikkelingen niet volgens plan gerealiseerd. De begroting 2022 houdt rekening met het doorschuiven van deze ontwikkelingen naar 2021/2022. Daarmee is de begroting relatief beleidsarm.

In de aanbiedingsbrief waarmee de conceptbegroting wordt aangeboden gaat de VGGM in op een tweetal belangrijke onderwerpen, namelijk: 1) de wijziging van het tijdspad en de afbakening van het aangekondigde benchmarkonderzoek en 2) de wijzigingen gemeentelijke bijdragen Veiligheid / brandweer met ingang van 2022.

- *Wijziging van het tijdspad en de afbakening van het aangekondigde benchmarkonderzoek*

Door de regiowethouders financiën is in 2019 per brief aan de VGGM gevraagd om mee te bewegen in de financiële uitdaging waar gemeenten voor staan, kritisch te kijken naar de eigen uitgaven van de VGGM en hierover gezamenlijk de discussie te voeren. De VGGM heeft in de ontwerpbegroting 2021 opgenomen haar 'huishoudboekje' te gaan toetsen aan het wettelijk kader. In de begroting 2021 was een benchmarkonderzoek aangekondigd welke in 2020 zou plaatsvinden.
Dit zou leiden tot een integrale verdeelsleutel voor alle basistaken.
In de zienswijze van 18 februari 2020 die gemeente Lingewaard heeft gestuurd als reactie op de begroting van 2021 (vorig jaar), is nadrukkelijk gewezen op het belang van het uitvoeren van de integrale benchmark.

In de zomer van 2020 heeft het bestuur van de VGGM besloten om het benchmarkonderzoek voor gezondheidstaken op te schorten als gevolg van de inspanning die de VGGM-organisatie en in het bijzonder de GGD moet leveren ter bestrijding van het Covid-19 virus. De VGGM heeft aangegeven dat in 2021 een benchmark wordt uitgevoerd voor de programma's crisisbeheersing, brandweerzorg en overhead.
De benchmark voor het programma gezondheid volgt later in 2022.

- *Wijziging gemeentelijke bijdragen veiligheid / brandweer m.i.v. 2022*

Op 18 december 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten om toch de verdeelsleutel brandweer te evalueren, waarbij de afspraak is gemaakt dat het effect hiervan in het begrotingsjaar 2022 gestalte zou krijgen. Het onderzoek hiernaar heeft grotendeels plaatsgevonden in 2020. Geconstateerd is dat de huidige verdeelsleutel niet toekomstbestendig is, omdat de regio en wet- en regelgeving zich ontwikkelen en de brandweerzorg zich hier continue op moet aanpassen. Bovendien doet de huidige verdeelsleutel geen recht aan het gegeven dat in principe de brandweerzorg voor alle inwoners, bedrijven etc. in de regio gelijkwaardig is. Bij die gelijkwaardigheid past de oude (huidige) verdeelsleutel niet.[1]

Het Algemeen Bestuur heeft na een lang en zorgvuldig proces op 20 januari 2021 besloten om het verdeelmodel "Gemeentefonds, OOV-subcluster brandweer" te hanteren als nieuwe verdeelsleutel voor de financiering van de brandweerzorg per 2022. Voor de gemeente Lingewaard betekent dit dat we meer gaan betalen. Gedurende het proces is een interne ambtelijk/bestuurlijke werkgroep veelvuldig samengekomen om te zorgen dat de portefeuillehouders van de gemeente Lingewaard goed geïnformeerd een positie hebben kunnen innemen. Dit heeft ertoe geleid dat de stijging in kosten ten aanzien van de nieuwe verdeelsleutel brandweerzorg relatief laag is gebleven ten opzichte van de eerste berekeningen van de nieuwe bijdrage. Desondanks realiseren wij ons dat de verhoging van de gemeentelijke bijdrage aanzienlijk is. Dit klemt nog meer omdat het financiële perspectief voor de toekomst voor alle gemeenten, en dus ook voor Lingewaard, niet gemakkelijk is.

- *Overgangsregeling*

In de ontwerpbegroting voor 2022 is de besluitvorming over noodzakelijke aanpassing van de brandweerorganisatie (24/7 beroepspost Ede) en de nieuwe verdeelsleutel brandweer verwerkt. Voor een deel van de gemeenten betekent dit een stijging van de kosten. Dit geldt ook voor Lingewaard. Voor een geleidelijke overgang is een overgangsbepaling ingelast waarin (o.a.) de gemeente Lingewaard in twee jaar toegroeit naar de nieuwe bijdrage door aftopping van de overgang op 5, 25 en 30% van de oorspronkelijke gemeentelijke bijdrage.

<u>Stichting Veilig Thuis</u>
Deze begroting omvat niet de Stichting Veilig Thuis, die is ondergebracht bij de VGGM. Met de portefeuillehouders is afgesproken om voor de zomer van 2021 een separate begroting 2022 voor deze stichting op te stellen. In deze begroting kunnen dan de ontwikkelingen van Veilig Thuis over de eerste maanden van 2021 worden betrokken.

[1] Brief van de VGGM van 2 maart 2021 aan het college en gemeenteraden betreffende (o.a.) de ontwerpbegroting 2022.

Zienswijzeprocedure

Wij adviseren u om als zienswijze aan de VGGM te sturen:
'Het had onze voorkeur gehad om de integrale kostenverdeelsleutel brandweerzorg in een keer vast te stellen. Dat wil zeggen inclusief de huisvestingskosten van de brandweer. De nieuwe kostenverdeelsleutel heeft grote financiële consequenties voor de gemeente Lingewaard. Wij betreuren het ten zeerste dat is gekozen voor een ingroeimodel waarbij de gemeente Lingewaard in één jaar ingroeit in plaats van de sterk en veelvuldig bepleitte drie jaar.

Wij verwachten dat de benchmark en takendiscussie zoals afgesproken wordt uitgevoerd in 2021 volgens de nu voorgenomen planning. Dat betekent ook dat in 2022 de benchmark en evaluatiediscussie voor de gezondheidstaken wordt gevoerd. Wij gaan er van uit dat de VGGM naar aanleiding hiervan komt met alternatieven en voorstellen voor inhoudelijke bestuurlijke keuzes die kunnen leiden tot structurele besparingen, ook voor onze gemeente.'

Wettelijk kader of beleidskader

Artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen

Wat willen we bereiken (beoogd effect)

Inzage in hoe de middelen worden besteed door VGGM en op welke gronden dit gebeurt.

Argumenten en alternatieven

2.1 De ontwerpbegroting en kaders 2022 brengen helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven zijn gebaseerd.
Hierbij wordt voldoende rekening gehouden met regionale en landelijke ontwikkelingen.

2.2 Lingewaard levert zijn financiële en bestuurlijke bijdrage aan de VGGM.

2.3 De vaststelling van de ontwerpbegroting 2022 is een zorgvuldig proces geweest
Het AB heeft veelvuldig gesproken over de grote veranderingen in de verdeelsleutel van de brandweer en de beroepspost is Ede. Hiervoor zijn in 2020 en 2021 extra AB-vergaderingen ingelast. Ook is er een ambtelijk/bestuurlijke werkgroep in Lingewaard geweest waarbij is gezorgd dat alle betrokkenen ambtelijk en bestuurlijk op de hoogte zijn geweest van alle relevante informatie. Op die manier hebben de portefeuillehouders zich goed kunnen positioneren in het AB en is het risico op nog grotere financiële veranderingen zo laag mogelijk gehouden.

Kanttekeningen

3.1 De stijging van de gemeentelijke bijdragen zijn niet verwerkt in onze meerjarenbegroting 2022-2025.
De stijging van met name bij het onderdeel Veiligheid (brandweerzorg) is te wijten aan:

- De 24/7 beroepspost Ede € 82.000
- De gevolgen van het nieuwe verdeelmodel € 206.000. Voor 2022 is conform de overgangsbepaling de bijdrage € 115.000 lager.

Daarnaast is sprake van loon- en prijsstijging over de verschillende taken, € 59.000.
In de ontwerpbegroting worden in §4.1 (vanaf pagina 42) de risico's beschreven. Vermeldenswaard zijn de rechtspositie van de van de vrijwilligers brandweer en de inschaling van verpleegkundigen (functiewaardering) welke kunnen leiden tot lastenverzwaring.

Wat mag het kosten? (budget)

In de begroting van de VGGM voor 2022 is de besluitvorming over noodzakelijke aanpassing van de brandweerorganisatie (24/7 beroepspost Ede) en de verdeelsleutel brandweer verwerkt. De effecten van het lopende benchmarkonderzoek zijn nog niet bekend en daarmee ook niet verwerkt in de voorliggende begroting 2022.

In de ontwerpbegroting 2022 van de VGGM staat een begrote bijdrage van de gemeente Lingewaard. Dit bedrag is voor de volgende onderdelen (in € x 1.000):

Taak	Verdeelsleutel	Bijdrage 2021	Bijdrage 2022	Bijdrage 2023 en verder
60102 - Veiligheid (Brandweer)	Oorspronkelijk ingebracht budget	€ 2.046	-	-
	Gemeentefonds Overgangsbepaling 2022	-	€ 2.374 -/- 115*	€ 2.374 € -
60102 - Bevolkingszorg	Aantal inwoners 1-1-2020	€ 44	€ 44	€ 44
60701 - GGD	Aantal inwoners 1-1-2020	€ 684	€ 700	€ 700
60702 - JGZ	Aantal inwoners 1-1-2020 (jeugd)	€ 582	€ 588	€ 588
60702 - Rijksvaccinatieprogramma	Aantal inwoners 1-1-2020 (jeugd)	€ 91	€ 92	€ 92
	Totaal	**€ 3.447**	**€ 3.683**	**€ 3.798**

*Vanaf 2022 is sprake van een nieuw verdeelmodel voor de brandweerkosten met een ingroei voor verschillende gemeenten. Hierdoor is in 2022 sprake van een incidenteel lagere bijdrage. Met ingang van 2023 vervalt deze overgangsbepaling.
De totale bijdrage van Lingewaard voor alle taken in 2022 stijgt met € 236.000,- t.o.v. 2021 (van € 3.447.00 naar € 3.683.000). In 2023 stijgt de bijdrage dus weer met € 115.00.

Communicatie en participatie
De VGGM heeft twee informatieavonden (in de vorm van webinars) gegeven voor raadsleden om een toelichting te geven op de verdeelsleutel Veiligheid, brandweerzorg Ede-Stad (11 maart 2021) en overige begrotingsonderwerpen (16 maart 2021).
Het besluit wordt kenbaar gemaakt aan het bestuur van VGGM.
Het bestuur van de VGGM zal de besluiten/zienswijze van de betrokken gemeenten betrekken bij hun besluitvorming over de ontwerpbegroting en kaders 2022.

Wat gaan we daarvoor doen (voortgang).
De VGGM heeft gevraagd om voor 3 mei 2021 een zienswijze in te dienen. Omdat de stukken laat aan de gemeenten zijn verzonden, lukt het niet om dat via de reguliere raadscyclus te doen. Met de VGGM is afgesproken dat voor 3 mei 2021 op ambtelijk niveau een conceptzienswijze wordt ingediend. De definitieve zienswijze wordt de dag na de raadsvergadering van 20 mei 2021 direct naar de VGGM verzonden en wordt dan nog meegenomen in de besluitvorming.

De begroting wordt op 23 juni 2021 vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VGGM.

Duurzaamheid
n.v.t.

Bijlagen

1. Brief van de VGGM gericht aan de gemeenteraad en het college van B&W.
2. Ontwerp begroting 2022.
3. Raadsbesluit ontwerp begroting en kaders 2022 VGGM.
4. Zienswijze aan de VGGM.

Bemmel, 30 maart 2021

burgemeester en wethouders van de gemeente Lingewaard,

de secretaris,	de burgemeester,
drs. I.P. van der Valk	dr. P.T.A.M. Kalfs